

Köszöntelek Benneteket a születési szertartások ünnepén, mely Jézus bemutatásának és Gyertyaszentelő Boldogasszonynak az ünnepe: *Béke legyen veletek!*

Már a *Kisherceg* is megmondta, hogy szertartásokra pedig szükség van. Egy esti órát megér, hogy foglalkozunk Jézus és Mária vallásos ceremóniáinak megismerésével, melynek változatai megtalálhatók a keresztény vallásokban is.

A bűnbánat és az istendicséret hangjaival kezdjük ünneplésünket!

Ének: Kyrie... Gloria...

Imádkozzunk! Istenünk, fontos mondanivalóink kifejezésére a szavaknál is többet mondanak a jelek és jelképek, egyben pecsétjei is lehetnek döntéseinknek. Add, hogy szertartásaink méltóak legyenek Hozzád, aki él, és csak szeretsz örökkön örökké.

Evangélium Lukács könyvéből (2,21-40)

Nyolc nap múltán, amikor a gyermeket körülmetélték, a Jézus nevet adták neki. Így nevezte őt az angyal, mielőtt fogantatott. Amikor elteltek a mózesi törvényben megszabott tisztulás napjai, Jeruzsálembé vitték, hogy bemutassák az Úrnak. Így parancsolja az Úr törvénye: „Minden elsőszülött fiúgyermek az Úrnak legyen szentelve.” Be akarták mutatni az Úr törvényében rendelt áldozatot is: „Egy pár gerlicét vagy két galambfiókát.”

Volt Jeruzsálemben egy Simeon nevű, igaz és istenfélő ember. Várta Izrael vigaszát és a Szentlélek lakott benne. Kinyilatkoztatást kapott a Szentlélektől, hogy nem hal meg, amíg meg nem látja az Úr Fölkentjét. A Lélek ösztönzésére a templomba ment. Mikor a gyermek Jézust bevitték szülei, hogy a törvény rendelkezése szerint tegyenek vele, karjába vette és e szavakkal áldotta az Istent:

*„Bocsásd el most szolgádat, Uram,
szavaid szerint békeességben,
hiszen már látták szemeim az üdvösséget,
amit minden nép számára rendeltél:
világosságul a pogányok megvilágítására
és dicsőségére népednek, Izraelnek.”*

Atyja és anyja csodálkozva hallgatták, amit mondott. Simeon áldotta őket és így szólt anyjához, Máriához: „Sokak romlására és föltámadására lesz ő Izraelben: jel, amelynek ellenszegülnek – s a te lelkedet is tör járja át – hogy így megnyilvánuljon sok szív érzése.” Volt ott egy Anna nevű prófétaasszony is, Fánuel leánya, Áser törzséből. Már igen életes korú volt. Szüzessége után hét évig élt férjével, majd özvegy lett. Már nyolcvannégy éves volt. Nem vált meg a templomtól: éjjel-nappal böjttel és imádsággal szolgált Istennek. Ő is odajött abban az órában, magasztalta Istent és beszélt róla mindazoknak, akik Jeruzsálem megváltására vártak.

Elvégeztek mindent az Úr törvénye szerint, aztán visszatértek városukba, a galileai Názáret-be. A gyermek ott növekedett és erősödött. Bölcsesség töltötte el és Istennek kedve telt benne.

A szertartások ismertetése előtt próbáljunk rendet teremteni Máté és Lukács beszámolóinak kronológiai káoszában.

Rembrandt: Simeon hálaéneke

1) Kronológia

Mária és József Názáretből Betlehembe ment a népszámlálás miatt. Mária Betlehemben szülte meg gyermekét, Jézust, ahol pásztorok látogatták meg őket. József, Jézus születése után a kis városban találhatott munkát és lakást. A nyolcadik napon valószínű, hogy ő végzi el a kötelező körülmetélést. A negyvenedik napon felmennek a jeruzsálemi Templomba, ahol Jézust bemutatják Jahvének, és Máriáért áldozatot mutatnak be a kultikus tisztulásáért. Majd visszatérnek Betlehembe, ahol a napkeleti bölcsek látogatják meg őket. Onnan menekülnek Egyiptomba Heródes elől. Heródes halála után pedig visszatérnek Názáretbe.

2) Körülmetelés

„Nyolc nap múltán a gyermeket körülmetélték és a Jézus nevet adták neki.”

A körülmetelés az ősi népeknél beavatási szertartás volt: a serdülők rítusa, a felnőtté érés kifejezési formája. A zsidók valószínűleg az egyiptomiaktól vették át, és a Jahveval kötött szövetség és az izraeli kultikus közösséghez való tartozás jele és pecsétje lett. Ugyanakkor a többi népektől való elkülönülésnek is a jele, mert ezzel lett Izrael Isten választott népe!

Mindezt *Ábrahámnak* tulajdonítják, aki 99 éves korában körülmetélkedett, és elsőnek *Ismaél* fiát, aki 13 éves volt, metélte körül. (Izsákot *Sára* 90 éves korában szülte). A körülmetelés időpontját a papi törvényhozás a születés utáni 8. napra teszi, mely a családapá feladata volt (később az ún. *mohel* végezte). Később a *névadás* is a körülmetelés szertartásához tartozott. A körülmetéletlen pogányokat tisztátalannak tartották és az Istennel való kapcsolatukat lehetetlennek gondolták.

Megjegyzendő, hogy a zsidó körülmetélést a keresztény vallásban a *kereszttség* váltotta fel, hasonló vallási tartalommal: *„Aki hisz és megkeresztelkedik üdvözülni, aki nem hisz elkárhozik”*. (Mk 16,16). Szent *Pál* az első *apostoli zsinaton* (Kr.u. 49) elérte, hogy a pogányságból megtért keresztényeket nem kell körülmetélni, hanem csak meg kell keresztelni.

3) Mária tisztulása

„Máriának elteltek a mózesi törvényben megszabott tisztulás napjai...”

Izrael, Isten választott népe, a többi néptől elkülönül a *körülmetelés* által, de a *kultikus tisztaság* szabályai megszabják azt is, hogy ki vehet részt Jahve kultikus közösségében.

A kultikus tisztaság és tisztátalanság rendjét egyrészt egészségügyi előírások, másrészt ősi tabuelőírások határozták meg. Ennek nyomán fogalmazódott meg, hogy ki vagy mi a *„tisztá”*, és mi vagy ki a *„tisztátalan”*. A kultikus tisztaság megőrzésének vagy visszaszerzésének szabályait ill. szertartásait a *Tóra* határozta meg.

A próféták felemelték szavukat, amikor a kultikus tisztaságra való törekvés az *erkölcsi tisztaság* – amit Mózes a *10 parancsban* fogalmazott meg – követésének mellőzéséhez vezetett.

A leggyakoribb tisztulási mód a *vízzel, vérrel, áldozatbemutatással* történt. Mivel a gyermeket szülő nő a szülés után negyven napig tisztátalan, utána köteles megjelenni a templomban és áldozatot bemutatni megtisztulásáért. A gazdagok bárányt, borjút stb. áldoztak fel, a szegények két galambot vagy két gerlicét. Ebből az egyiket a szülő nő tisztulásáért, a másikat a gyermek kiváltásáért.

4) Jézus kiváltása

„Jeruzsálembé vitték, hogy bemutassák az Úrnak...”

Tudvalévő, hogy a *Teremtő Isten* az egész világ ura és minden az ő tulajdona. Mózes törvénye szerint Isten igényt tart minden *elsősülöttnre*, legyen az ember, vagy állat, vagy termés stb. Az elsősülöttnnek természetesen az Isten házában a helye és az Úr szolgálata a feladata.

Persze, ha minden elsősülött pap lenne, túl sokan lennének, ezért úgy rendelkezett Isten, hogy Izrael tizenkét törzséből csak a *Lévi törzs* újszülöttei legyenek papok, a többi törzs elsősülötteit ki lehetett vásárolni 5 sékelért és egy bárányért vagy egy galambfiókáért.

A szegény Máriának és Józsefnek tehát az volt a feladata, hogy elsősülött fiukat felajánlják az Úrnak, és visszakerjék tőle, mert ők nem Lévi törzséből valók.

Az *áldozatbemutatás* a templom udvarán, a kőoltáron történt: az állatok vérével locsolták meg az oltárt és áldozták fel az állatokat. Különféle áldozatok voltak *véres* vagy *véres égő* áldozat, *kérő*, *hála*, *engesztelő* stb. áldozat.

Megjegyzendő, hogy a keresztény vallásban kulturált formában megvan ez a fajta áldozatbemutatás: a *szentmiseáldozatban*. A misében az „*áldozópap*”, a kenyér és bor színe alatt, Jézus testét és véréát áldozza fel az Istennek, melyet Jézus véres áldozatban a kereszten bemutatótt, hogy vére árán megváltást nyerjen a bűnös emberiség bűneire. Ebben az *új kultuszban* tovább él vérontás nélkül a haragvó Isten kiengesztelése, ahogy a Jelenések könyvében olvashatjuk: „*Jézus az áldozati bárány, akinek vérében a megváltottak fehérre mossák ruhájukat*”(Jel 7,14).

5) Az ünnep és könyörgő nap

Jeruzsálemben a templomi záróakkord az öreg Símeon Messiást köszöntő himnuszával, és Anna prófétaasszony istencicséretével zárult...

Befejezésül megemlítem, hogy a Direktórium lábjegyzetben előírja, hogy a mai nap egyben könyörgő nap is: imádkozzunk a szerzetesi hivatásokért, a papokért és nővérekért.

A történeti hűség kedvéért meg kell jegyezni, hogy az első keresztény közösségekben nem volt papság, csak tanítók, előjárók, szolgálók (diákonusok) voltak. De éppen Jézus „kiváltása” is bizonyíték, hogy Jézus sem volt pap, és még ha akart volna is pap lenni, nem lehetett, mert nem Lévi törzséből való volt.

Tény, hogy Pál gondoskodott arról, hogy Jézus ne csak pap, de az emberiség főpapja legyen. Kinyilatkoztatja a Zsidó levélben: „Nekünk olyan főpapunk van, aki csak egy áldozatot mutatott be a bűnökért, de örökre ott ül a fölséges Isten trónjának jobbján a mennyben (Zsid 8,1; 10,12).

Így lett tehát a mezítlábas civil Jézusból és erkölcsi megújulási mozgalmából vallási áldozatbemutató örök főpap, a földi és a mennyei szentélyben.

Megjegyzendő, hogy Ferenc pápa elítéli a klerikalizmust... Bíboros úr pedig a papi körlevélben így kezdi a felhívását: *Most kell igazán pap!*

--- Testvéreim! Kíváncsi lennék a mi *Jézusunk* véleményére a mai kettős ünnepen: *Urunk bemutatása* és *Mária, a Gyertyaszentelő Boldog Asszony* ünnepén, és hogy mit gondol ő, és mit ünnepel ő odaát a mi ottani bokorbéli testvéreinkkel együtt?!

[Kovács László elmélkedése elhangzott 2025. február 2-án a Bokorportán, online csatlakozási lehetőséggel.]

Rembrandt van Rijn: Simeon a templomban (1631)